

Mokslo židinyse Židikuose pradėjo gyvuoti nuo 1803 metų – atidaryta parapiinė mokykla. 1865 metais – Židikų liaudies mokykla.

Tikslių žinių apie mokyklos įkūrimą nėra, spėjama, kad ji įkurta 1865 metais. Kokia ji buvo, kas joje mokėsi, neaišku. Tik praslinkus dvidešimtmečiui, labiau išryškėja mokyklos veikla, jos veidas. Mokytojas Steponas Užkuras prisimena, kad mokykla 1904 metais veikė dabartinės medinės mokyklos patalpose. Buvo keturios klasės, kurias mokė vienas mokytojas – rusas, nesupratęs nė žodžio lietuviškai. 1904–1905 mokslo metais Židikuose buvo įkurtas lietuvių revoliucinis komitetas. Carinė Rusija vykdė rusinimo politiką – viskas buvo dėstoma rusų kalba. Istoriniuose šaltiniuose teigiama, kad apie 1912–1913 metus, porą kartų per savaitę į mokyklą ateidavo kunigas ir aiškino tikybą lietuviškai. Bažnyčia ėjo išvien su caro valdžia ir mokė valstiečių vaikus būti paklusniais ponui ir carui. Mokykloje per tą laikotarpį pasikeitė daug mokytojų: visi jie dirbo trumpą laiką. Kaizerinės Vokietijos okupacijos laikotarpiu mokykla buvo uždaryta.

Kadangi valstiečiai norėjo savo vaikus pramokyti skaityti ir rašyti, tai keli kaimynai susitarę kviesdavosi raštingą žmogų. Taip kaime atsirado „daraktoriai“. Jie mokė vaikus skaičiuoti, rašyti, skaityti knygeles ir katekizmą.

1915 metais Židikuose atsiranda ir kita nedidelė šviesos salelė – rašytoja Marija Pečkauskaitė įkūrė nelegalią pirmąją lietuvišką mokyklą, kuri gyvavo tik dvejus metus, po to vokiečiai ją uždarė.

Pirmoji legali lietuviška mokykla Židikuose buvo atkurta tik 1918 metais vasario 16 dieną.

Mokslas Židikuose skynėsi kelią praeidamas vokiečių okupacijos režimą, tarybų valdžios revoliucines nuotaikas, kol buvo atkurta lietuviška valdžia.

1929 m. Židikų pradinei mokyklai suteiktas Marijos Pečkauskaitės vardas (sovietų okupacijos metais jis buvo panaikintas). Mokykloje buvo dėstoma lietuvių kalba, aritmetika, geografija, gamta, fizika, chemija, fizinis lavinimas. Būdavo tikybės pamokos, jas vedavo kunigas. Baigiamojoje 6 klasėje visi mokiniai laikydavo egzaminus. Nuo 1940 metų, prasidėjus pirmajai sovietinei okupacijai, Židikuose buvo sukurta sovietinė valdžia, kuri kišosi ir į švietimą. Direktoriumi dirbo Juozas Garška. Tuomet buvo kuriamos pionierių organizacijos, įvedamos rusų kalbos pamokos. Karas (1941–1944) nusiaubė mokyklą: sunaikintas inventorių, neliko suolų, mokykla paversta ligonine. Tik frontui pasitraukus toliau į Vakarus, Židikų valsčiaus pirmininkas vėl ėmė rūpintis mokykla.

1948 metais Židikuose atidaryta progimnazija. Jai vadovavo Algirdas Gailius. Kasmet didėjo vaikų skaičius, kūrėsi pionierių, komjaunimo organizacijos, daugėjo klasių. Buvo dvi mokyklos: vyresnieji mokėsi Sugaudžiuose, o pradinės klasės – Židikuose. 1950 metais panaikinus Židikų valsčių, patalpos buvo atiduotos mokyklai ir visos klasės perkeltos į Židikus. Augant kolektyvizacijai, daugėjo gyventojų, didėjo mokinių skaičius ir septynmetė mokykla peraugo į vidurinę.

1954 metais Židikuose atidaryta vidurinė mokykla. Mokykla užima keturis pastatus, trijuose įsikuria mokymosi klasės, ketvirtame – internatas. Aktyvaus direktoriaus dėka mokiniams įrengiamos dirbtuvės. Nors darbo sąlygos blogos (ankšta, prastas apšvietimas, šalta), tačiau gyvenimas tapo aktyvus – veikė muzikos, teatro būreliai, kurie pasirodydavo Telšiuose, Ylakiuose, Sedoje, Renave. 1956 metais išleista pirmoji abiturientų laida – 16 mokinių. 1956–1958 metais mokyklai vadovavo Irena Paulauskienė, po to dar penketą metų direktore dirbo Birutė Kekienė. Tuometinė mokykla išugdė daug gabių Lietuvai žmonių: inžinierių, architektų, lakūnų, literatų.

Didėjant vaikų skaičiui, gausėjant klasių skaičiui, 1964 metais pradėta statyti nauja mokykla, o 1965

rugsėjo 15-ąją duris atvėrė naujas, dažais kvepiantis pastatas. Plėtėsi ugdomoji veikla: atsirado naujų būrelių – mičiurinkų, vokiečių kalbos, literatų, šokių, muzikos, užsimezgė draugystė su Latvijos Respublikos Vainodės vidurine mokykla. Vyko šventės, parodos, susitikimai, kartu gausėjo pedagogų bendruomenė. Mokyklos reikalais rūpinosi tuometinis direktorius Aleksandras Bašermanovas, po penkerių metų jį pakeitė Vytautas Rimiškis, vėliau – Alfonsas Dagys. Gyvenimas Židikuose virte virė. 1974 metais mokinių patogumui duris atvėrė bendrabutis, kuriame galėjo apsigyventi atokesnių kaimų vaikai. Mokykloje gausėjo mokinių, atsirado paralelinės klasės. Direktorių Alfonsą Dagį pakeitė jaunas, baigęs fizikos studijas Paulius Perminas. Vos po ketverių metų Lietuvoje buvo gyvos Nepriklausomybės, persitvarkymo Sąjūdžio idėjos. Visa intelektualioji visuomenė įsitraukė į šią veiklą. 1989 lapkričio 25 d. direktoriaus Pauliaus Permino iniciatyva mokyklai buvo grąžintas rašytojos Marijos Pečkauskaitės vardas. Toliau lietuviškumą puoselėjo ir vertybes diegė mokiniams direktorius Andrius Meinatorius, o nuo 1993 metų mokyklai vadovauti paskiriama Rima Širvinskienė. Direktorė subūrė mokyklos bendruomenę, ugdė mokytojų, mokinių ir jų tėvų širdyse vertybines nuostatas. Mokykla išaugo ne tik mokinių skaičiumi, bet ir pasiekimais. Tradiciniai renginiai, rašytojos Marijos Pečkauskaitės idėjų puoselėjimas suformavo ne tik mokyklos vardą, bet ir veidą. Mokykla tapo plačiai žinoma ne tik rajone, šalyje, bet ir Europoje: vykdomi tarptautiniai projektai Comenius, Erasmus+, Lietuvos Latvijos bendradarbiavimo programos projektai, įvairūs konkursai, akcijos garsina mokyklą. 2015 m. vasario 13 d. Židikų Marijos Pečkauskaitės vidurinei mokyklai suteiktas gimnazijos statusas. 2015 m. spalio mėn. prie gimnazijos atidaryta ikimokyklinio ugdymo grupė.